

El Vaticà ha estès la mà als seguidors de Marcel Lefèbvre, l'arquebisbe excomunicat per Joan Pau II el 1988 en un gest que podria precedir el retorn dels cismàtics a Roma. Un dels bisbes que Joan Pau II va excomunicar i que ara és successor de Lefèbvre, monsenyor Bernard Fellay, s'ha reunit amb el papa Benet XVI a Castelgandolfo en una trobada que havia de ser privada però que no ha passat gens desapercibuda als mitjans de comunicació. Tampoc va ser casual la presència de grups de joves vinculats a la missa tridentina (segons el Concili de Trento) a les Jornades Mundials de la Joventut de Colònia. Tot plegat indica que els tradicionalistes, agrupats sobretot a la Fraternitat Sant Pius X, fan intents per tornar a ser acceptats a l'Església Catòlica Romana. Per ara, però, continuen sense formar-ne part.

El papa Benet XVI s'ha trobat amb el successor de Lefèbvre, monsenyor Bernard Fellay, cap de l'església cismàtica tradicionalista.

Roma i lefebvristes acosten posicions

La Santa Seu confia que el cisma de Lefèbvre, l'únic que persisteix en el si de l'Església Catòlica, es pugui guarir aviat. En paraules de Joaquín Navarro-Valls, s'espera una solució en un lapse "raonable". "Raonable", però, en llenguatge vaticà no equival a "immediatament".

El començament de tot l'enrenou es remunta al 1976. Lefèbvre, arquebisbe catòlic, amb experiència a l'Àfrica, decideix que el Concili Vaticà II és la mare de tots els mals i comença a distanciar-se'n. Primer acusa Pau VI d'haver traït la tradició. Amb Joan Pau II va més enllà i el titlla d'haver deixat que el dimoni (la modernitat) s'infiltrés a l'Església. El desafía ordenant, sense estar en comunió amb Roma, quatre bisbes a Ecône, la seu dels tradicionalistes a Suïssa. Actualment tenen quatre bisbes, 460 sacerdots, set seminaris i 500 capelles o esglésies. Durant tots aquests

anys Roma ha tingut sempre interès a fer tornar cap a casa els dissidents.

Abans, però, hi ha molts punts sobre la taula que cal discutir. Un d'ells és que si els bisbes que va ordenar, il·lícitament, monsenyor Lefèbvre, tornen a Roma, no podran continuar essent bisbes. Una altra qüestió és com tornaran a la "perfecta comunió" amb Roma. Hauran d'acceptar, d'entrada, el Concili Vaticà II, que segons ells va ser un desastre. Per part dels tradicionalistes, també hi ha peticions. La més evident és que se'ls aixequi l'excomunió. L'altra és que se'ls permeti celebrar la missa segons el ritus de Pius V (el ritus tridentí). Fins ara només la poden celebrar així si el bisbe de la diòcesi els ho permet explícitament i amb l'aprovació de Roma. Molts bisbes no els donen el permís.

La missa tridentina és la pedra de batalla. Aquesta no és només la missa en llatí, sinó una missa que a més de ser

en llatí té tota una sèrie de connotacions que no s'adiuen amb la reforma litúrgica del Concili Vaticà II. D'entrada, és el celebrant l'únic que pronuncia, i en veu baixa, les fórmules de la celebració. Està d'esquena al poble, que no segueix ni pot participar. Benet XVI, que defensa la validesa del Concili Vaticà II, no és del tot contrari a les sol·licituds dels tradicionalistes. Amb tot, no cal confondre la valoració del llatí que fa el papa amb la missa tridentina, que, tot i celebrar-se també en llatí, s'oposa a les reformes del Vaticà II. Benet XVI pot estimar-se molt el llatí, però certament valora més encara el Concili Vaticà II.

Un signe de distensió vaticana va ser la creació de la Comissió Ecclesia Dei, creada just després del cisma, amb la voluntat de fer tornar aquests grups a la comunió amb Roma.

Bernard Fellay ha aconseguit ser rebut per Benet XVI, un papa que als tra-

Una estranya oposició

Llibert Ferri

L'empresonat i humiliat oligarca rus Mikail Khodorkovski no es rendeix i està aconseguint aglutinar al seu voltant l'oposició al

règim de Putin. La candidatura de Khodorkovski a un escó de la Duma en l'elecció parcial del 4 de desembre tindrà el suport dels liberals de dreta i d'esquerra, com ara legor Gaidar o Grigori Ivlanski, i dels hereus de la dissidència enquadrats encara en el Grup Hèlsinki. Fins i tot del Partit Nacional Bolxevic, un grup que els politòlegs igual ubiquen a l'extrema esquerra com a l'extrema dreta i que participa de l'ideari de l'anomenat nacionalcomunisme, lluint banderes nazis amb l'esvàstica substituïda per una falç i un martell amb trets de metamorfosi. Però resulta que els "nazi-bolxevics" se senten identificats amb Khodorkovski perquè el seu extravagant líder, l'escriptor Eduard Limónov, també està sent perseguit i intermitentment empresonat per la justícia de Putin. Estrany i perillós company de viatge per als demòcrates.

L'aterratge més destacat a les pistes oposidores és el de l'exprimer ministre Mikhaïl Kassianov. No ha apostat encara per Khodorkovski però ja ha acusat Putin d'impulsar la "demolició de la democràcia" i una "explosió de corrupció". A Kassianov, que abans de caure en desgràcia era conegut per "Miixa 2 per 100" (el que presumptament cobrava pels seus favors), no li agrada que li recordin que la mansió on viu era una antiga propietat estatal que ell mateix va privatitzar per un preu de saldo.

llibertferri@telefonica.net

Miriam Díez Bosch
Roma

dicionalistes agrada més que l'anterior. La trobada va tenir lloc el 29 d'agost a la residència estiuenca del pontífex. Segons va dir després Joaquín Navarro-Valls, la cita es va realitzar "en un clima d'amor per l'Església i amb el desig d'arribar a una perfecta comunió". També hi era el cardenal amic dels tradicionalistes Darío Castrillón Hoyos, actual cap de la comissió Ecclesia Dei.

Aquest moviment dels tradicionalistes envers Roma ja es va començar a advertir fa uns mesos. En una conferència a Brussel·les del 13 de juny d'enguany, monsenyor Fellay va exposar la necessitat de "conservar les relacions amb Roma", una actitud que contrasta amb algunes declaracions seves anteriors. A la xerrada de Bèlgica, Fellay va començar dient que "no cal que us digui que les coses no van pas bé a l'Església: és una catàstrofe". Però el nou papa podria ser part de la solució a la crisi, va suggerir.

Els tradicionalistes tenen alguns cardenals a favor. Un d'ells és Bernard Law, a més del cardenal Medina Estévez. El també cardenal Castrillón ha

alimentat les esperances dels tradicionalistes: "Vosaltres no sou ni herètics ni cismàtics", els va dir. Amb aquesta declaració contribueix a confondre la situació, perquè jurídicament sí que són herètics i cismàtics, els tradicionalistes.

Fellay ha explicat que va demanar veure Benet XVI perquè "volia fer-li veure el que existeix, la tradició". En total Fellay i Benet XVI van estar parlant trenta-cinc minuts. Habitualment el papa dedica uns 15 minuts als bisbes, la qual cosa vol dir que l'interès a remeiar aquest embolic hi és. A més, se sap que la comissió Ecclesia Dei prepara un document sobre els tradicionalistes. Podria tractar-se d'una liberalització "limitada" de la missa tradicionalista, amb certes condicions i sempre que no negui la validesa de les misses actuals. També caldrà precisar que el Concili Vaticà II i l'ecumenisme s'han d'acceptar. L'acostament amb Roma hi és, però el camí és encara molt, molt lent.